

Identifying with Klal Yisrael in the Teshuva Process

דברים פרשת כי תבוא - נצבים פרק כט

(ט) אתם נצבים היום כלכם לפני יקוק אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריתכם כל איש ישראל: (י) טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחנה מחטב עציך עד שאב מימיך: (יא) לעברך בברית יקוק אלהיך ובאלתו אשר יקוק אלהיך כרת עמך היום:

אור החיים שם

נראה כי כוונת משה בברית זה הוא להכניסם בערבות זה על זה כדי שישתדל כל אחד בעד חברו לבל יעבור פי ה' ויהיו נתפסים זה בעד זה, והעד הנאמן מה שגמר אומר "הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו וגו'" הרי שעל הערבות מדבר הכתוב, ואין זה הברית שאמר בסוף פרשת תבוא כי אותו ברית הוא על עצמן, וזה שיתחייב כל אחד על אחיהו העברי כפי היכולת שביד כל אחד.

ומעתה באנו להבין מאמר אתם נצבים שהכוונה הוא על דרך אומרו (רות ב') הנצב על הקוצרים ל' מינוי, ואומרו כלכם פירוש כולם יש עליהם עול זה כל א' לפי מה שהוא על דרך אומרם ז"ל במסכת שבת (נ"ד:) כל מי שיש בידו למחות בכל העולם נתפס על כל וכו' וכל מי שיש בידו למחות באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, וכל מי שיש בידו למחות בבני ביתו נתפס על וכו', והוא מה שפרט הכ' כאן ואמר ראשיכם וגו' שכל אחד יתחייב כפי מה שיש בידו, ראשיכם הם הגדולים שבכולן שיכולין למחות בכל ישראל אלו יתחייבו על הכל, שבטיכם כל שבט ושבט יתחייב על שבטו, זקניכם ושוטריכם כל זקן יתחייב על משפחתו, כל איש ישראל הם ההמון כל אחד יתחייב על בני ביתו, לזה הפסיק הכתוב כאן וסדר טפכם וגו' בפני עצמם כי אלו אחרים נתפסים עליהם שהם הרשומים בפסוק שלפניו כל אחד כפי מה שהוא, ואין הם נתפסים על אחרים, שהטף אינם בני דעה, והנשים כמו כן

מסכת שבת נ"ד:

רב ורבי חנינא ור' יוחנן ורב חביבא מתנו בכוליה דסדר מועד כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחנן ומעיל רבי יונתן כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו, באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם כולו נתפס על כל העולם כולו.

דברים פרשת נצבים פרק ל

(א) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך יקוק אלהיך שמה: (ב) ושבת עד יקוק אלהיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצוה היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך: (ג) ושב יקוק אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יקוק אלהיך שמה: (ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יקוק אלהיך ומשם יקחך: (ה) והביאך יקוק אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה ויהיטבך והרבך מאבתיך:

רמב"ן שם

והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה – כבר הזכרתי (רמב"ן ויקרא כ"ו:ט"ז) כי הפרשה הזאת עתידה, כי כל עניניה לא היו ולא נבראו אבל הם עתידים להיות.

רמב"ם תשובה ז:

כל הנביאים כולם ציוו על התשובה, ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין. שנאמר "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך י"י אלהיך שמה, ושבת עד י"י אלהיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי וג' ושב י"י אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך י"י אלהיך שמה" (דברים ל':א'-ג):

שולחן ערוך אורח חיים תקפא:א

נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים מראש חֲדָשׁ אֶלּוּל וְאֵילָהּ עַד יוֹם הַכְּפוּרִים.

משנה ברורה שם ס"ק ד

(ד) לומר סליחות – ואף יחיד יוכל לומר אותם שאין בהם י"ג מדות. ובסליחה שנזכר י"ג מדות ידלג אותן תיבות. וכן אותם הבקשות שהן בלשון תרגום כגון מחי ומסי וכו' ומרן די בשמיא וכו' לא יאמר כשאין שם מנין עשרה [א"ר].

שולחן ערוך אורח חיים תקצ"א:ח

לא יתפלל בִּיחִיד תְּפִלַּת מוֹסָף בְּרֵאשִׁי הַשָּׁנָה עַד אַחַר ג' שָׁעוֹת הַיּוֹם.

משנה ברורה שם ס"ק יד

ביחיד וכו' עד אחר ג' שעות – דבשלשה שעות ראשונות הקב"ה דן את עולמו ושמא יעיינו בדינו ביחוד ומי יצדק אבל כשהוא מתפלל בצבור הן "אל כביר לא ימאס".

ערוך השולחן אורח שם סעיף יג

אמרו חכמינו ז"ל דלא יתפלל אדם ביחידות מוסף של ראש השנה בשלש שעות ראשונות שעל היום, לפי שבזמן זה הקדוש ברוך הוא דן את עולמו, ועידן ריתחא הוא. וצריך זכות הרבים, והרבים מתפללים מוסף אחר שלוש שעות. מה שאין כן בשחרית שכולם מתפללין בזמן הזה, יכול גם הוא להתפלל.

שולחן ערוך אורח חיים תקצ"ב:א

מחזיר שליח צבור התפלה, ותוקעין על סדר הברכות למלכיות תשר"ת פעם אחת, וּלְזִכְרוֹנוֹת תִּשְׁתִּי, וּלְשׁוֹפְרוֹת תִּרְ"ת; וְעִכְשָׁו נוֹהֲגִים לְתַקֵּעַ לְמַלְכוּת תִּשְׁתִּי שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים, לְזִכְרוֹנוֹת תִּשְׁתִּי שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים, וּלְשׁוֹפְרוֹת תִּרְ"ת שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים.

{הגה: ניש אומרים שתוקעים תשר"ת למלכיות פעם אחת, וכן לזכרונות, וכן לשופרות (טור בשם רבנו תם ומנהגים), וכן המנהג במדינות אלו. ונהגו לומר כל פעם אחר שתקעו: היום הרת עולם, וארשת (מהרי"ל); ואפלו בשבת שאין תוקעין, אומרים: היום הרת עולם, אבל לא ארשת (מנהגים).}

משנה ברורה שם

(א) מחזיר ש"ץ התפלה וכו' – יש מקומות שנוהגין לתקוע כשמתפללין בלחש אבל אין לנהוג כן לכתחלה שלא לבלבל המתפללים ומשלימין אותם לאחר התפלה:

ערוך השולחן אורח חיים תקצ"ב:א

ואחר כך מחזיר שליח הציבור התפילה, ותוקעין על סדר הברכות. ואף על גב דמדיון תורה אין התקיעות עניין להברכות, ומצוה בפני עצמה הוא, וגם הברכות אינן מן התורה; מכל מקום כשתקנו חכמים הברכות – תקנו שיתקעו בהם, כדתנן (לג ב): מי שבירך, ואחר כך נתמנה לו שופר – תוקע וכו'. ודייקו בגמרא: טעמא – דלא הוה ליה שופר, הא אם היה לו שופר – אסדר ברכות שמע להו. ודווקא בציבור ולא ביחיד, דהיחיד תוקע כל התקיעות, ואחר כך מתפלל מוסף. והטעם נראה, דכיון שגזרה התורה לתקוע שלוש פעמים – תקיעה תרועה תקיעה – מסתמא כיונה שבסדר הראשון יקבלו עול מלכותו, כמו שתוקעין לפני המלך. והשני שיעלה זכרונינו לפניו יתברך, כדכתיב "והריעותם בחצוצרות, ונזכרתם לפני ד' אלהיכם", וכן כתיב (במדבר י י) "ותקעתם בחצוצרות, והיו לכם לזכרון" וגו'. והשלישי להשמיע קול שופר כמו שהיה במתן תורה, וכן לעתיד אם ירצה השם. ולכן תקנו סדר התקיעות על הברכות האלו. אמנם עניין כזה הוא רק לרבים, דזכות הרבים גדול מאד, ולא ביחיד. ולכן היחיד אינו תוקע על סדר הברכות, כמו שכתבתי.

רמב"ם תשובה ב

(ו) אף על פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים היא יפה ביותר, ומיד היא מתקבלת, שנאמר "דרשו י"י בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" (ישעיהו נ"ה:ו). במה דברים אמורים, ביחיד, אבל בציבור, כל זמן שעושין תשובה וצועקין בלב שלם, הן נענין, שנאמר "כי"י אלהינו בכל קראנו אליו" (דברים ד':ז):
(ז) יום הכיפורים הוא זמן תשובה לכל, ליחיד ולרבים, והוא קץ מחילה וסליחה לישראל, לפיכך חייבין הכל לעשות תשובה ולהתודות ביום הכיפורים.

מסכת כריתות ו:

א"ר חנא בר בזנא א"ר שמעון חסידא כל תענית שאין בה מפושעי ישראל אינה תענית שהרי חלבנה ריחה רע ומנאה הכתוב עם סממני קטרת, אביי אמר מהכא {עמוס ט':ו} ואגודתו על ארץ יסדה.

שולחן ערוך אורח חיים תרי"ט:א

ליל יום הכיפורים נוהגים שאומר שליח צבור: בְּשִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה וּבִשְׁיבָה שֶׁל מַטָּה, עַל דַּעַת הַמָּקוֹם וְעַל דַּעַת הַקֹּהֶל, אָנוּ מִתְּרִין לְהִתְפַּלֵּל עִם הָעֲבָרִיִּים. וְנוֹהֲגִים שְׁאוֹמְרֵי: כָּל נְדָרֵי וְכוּ', וְאַחַר כֵּן אוֹמְרֵי: שְׁהַחֲיֵנוּ, בְּלֹא כּוֹס.

רמב"ם תשובה פרק ג

(א) כל אחד ואחד מבני האדם יש לו זכויות ועוונות. מי שזכויותיו יתירות על עוונותיו, צדיק, ומי שעוונותיו יתירות על זכויותיו, רשע, מחצה למחצה, בינוני:
וכן המדינה, אם היו זכויות כל יושביה מרובות על עוונותיהם, הרי זו צדקת, ואם היו עוונותיהם מרובים, הרי זו רשעה. וכן כל העולם כולו:
(ב) אדם שעוונותיו מרובין על זכויותיו, מיד הוא מת ברשעו, שנאמר "על רוב עוונך" (ירמיהו ל"ד:ד). וכן מדינה שעוונותיה מרובין, מיד היא אובדת, שנאמר "זעקת סדום ועמורה כי רבה" (בראשית י"ח:כ). וכן כל העולם כולו, אם היו עוונותיהם מרובין, מיד הן נשחיתין, שנאמר "וירא י"י כי רבה רעת האדם בארץ" (בראשית ו':ה):

דרשות הצל"ח לשבת שובה

נמצא הרשע שנשאר גם אחר התשובה רובו עונות יעלה בדעתך אף שעתה הכריע המדינה והעולם לזכות מכל מקום הוא רשע בעונו ימות לפי שכששוקלין אותו לבדו רוב עונות הוא? אומר אני לא כן אלא בין ראש השנה ליום כיפור שהכריע העולם לזכות גם הוא ניצול ולא עוד אלא אפילו נגזר עליו בראש השנה גזר דין שיש עמו שבועה נקרע הגזר דין וחיה יחיה ומקרא מסייעני שהרי שאול נשבע כי "חי ה' המושיע את ישראל כי אם ישנו ביונתן בני כי מות ימות" (שמואל א' י"ד ל"ט) שהרי היה כאן גזר דין שיש עמו שבועה חמורה שנשבע בה' ושוב נשבע שנית כשנלכד יונתן בגורל כתיב ויאמר שאול כה יעשה אלקים וכה יוסיף כי מות תמות יונתן (שמואל א' י"ד) הרי הואיל ועשה תשועה בישראל מי שמכריע העולם לכף זכות שאין לך ישועה גדולה מזו פשיטא ופשיטא שאף גזר דין שיש עמו שבועה יקרע וחיה יחיה והיינו בעשרת ימי תשובה שאז כל העולם תלוי בדין ויכול להכריע את כל העולם לכף זכות

To add to the Tzlach's proof from the story of Yonasan ben Shaul, one could point out that it was the tzibbur who "paskened" against Shaul. In other words, the strength of the tzibbur was able to override the verdict of a king. So too, the strength of helping Klal Yisrael has the ability to override any decision that Hashem would want to make otherwise.

ויקרא רבה (וילנא) פרשת אמור פרשה ל:יב

ד"א "פרי עץ הדור" אלו ישראל מה אתרוג זה יש בו טעם ויש בו ריח כך ישראל יש בהם בני אדם שיש בהם תורה ויש בהם מעשים טובים, "כפות תמרים" אלו ישראל מה התמרה הזו יש בו טעם ואין בו ריח כך הם ישראל יש בהם שיש בהם תורה ואין בהם מעשים טובים, "וענף עץ עבות" אלו ישראל מה הדס יש בו ריח ואין בו טעם כך ישראל יש בהם שיש בהם מעשים טובים ואין בהם תורה, "וערבי נחל" אלו ישראל מה ערבה זו אין בה טעם ואין בה ריח כך הם ישראל יש בהם בני אדם שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים, ומה הקב"ה עושה להם לאבדן אי אפשר אלא אמר הקב"ה יוקשרו כולם אגודה אחת והן מכפרין אלו על אלו ואם עשיתם כך אותה שעה אני מתעלה הה"ד (עמוס ט) "הבונה בשמים מעלותיו" ואימתי הוא מתעלה כשהן עשויין אגודה אחת שנאמר (שם /עמוס ט') ואגודתו על ארץ יסדה לפיכך משה מזהיר לישראל ולקחתם לכם ביום הראשון.

From selichos through Sukkos, we see the importance of connecting to all Jews. The strength of Klal Yisrael is what allows us to merit a gmar chasima tovah.

על התשובה עמ' 96

הבטחה אחת שהיא שתים: כנסת-ישראל לא תכלה כליה פיזית ולא תסוף ותתבולל בטמיעה רוחנית; אכן, יש ויש רבים מישראל שהתרחקו ושיצאו לרעות בשדות-זרים - אבל "סוף ישראל לעשות תשובה". יוצא, איפוא, כי **אמונתנו בביאת-המשיח תלויה באמונתנו בכנסת-ישראל.**